

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2003, föstudaginn 10. janúar, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Helgi Sigurðsson, Íris Ösp Ingjaldsdóttir, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 17/2002**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefndur varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 22. nóvember 2002 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 13. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 22. nóvember 2002, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi hans, dagsettu 12. desember 2002. Bréfið var sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 16. desember 2002, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi sóknaraðila, dagsettu 27. desember 2002.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 19. desember 2002 og 6. og 10. janúar 2003.

II.

Málsatvik.

Hinn 25. september 2000 gerði sóknaraðili fjárvörslusamning við A. Tók félagið að sér samkvæmt samningnum að varðveita og ávaxta fjármuni sóknaraðila. Var þjónusta A skilgreind í samningnum. Samkvæmt ákvæðum hans heimlaði sóknaraðili félaginu „*að gera hverjar þær ráðstafanir sem nauðsynlegar og eðlilegar eru til þess að gegna hlutverki sínu við framkvæmd samningsins*“. Þá var þess getið í samningnum að fjármunir sóknaraðila gætu verið í virkri stýringu eða í stýringu samkvæmt fyrirmælum sóknaraðila allt eftir ákvörðun hans hverju sinni. Skyldi eignastýringarsvið A sjá um ávöxtun fjármuna sóknaraðila sem skilgreindir (sic) hefðu verið í virka stýringu. Í samningnum var að finna ákvæði þess efnis að bótaábyrgð A næði ekki til þess tjóns sem sóknaraðili kynni að verða fyrir í beinum eða óbeinum tengslum við efni samningsins, t.d. vegna verðfalls verðbréfa eða þjónustu félagsins, nema að því leyti sem slíkt kynni að leiða af vanefndum sem rekja mætti til stórfellds gáleysis eða ásetnings félagsins eða aðila tengdum honum. Loks var að finna ýmis önnur ákvæði, m.a. um aðgang sóknaraðila að stöðu eigna í fjárvörslu á veraldarvefnum. Þá var mælt fyrir um að samningurinn væri uppsegjanlegur með þriggja mánaða fyrirvara.

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Samhliða gerð fyrrgreinds samnings veitti sóknaraðili A fullt og ótakmarkað umboð til kaupa á verðbréfum, hlutdeildarskirteinum verðbréfasjóða eða öðrum fjármálalegum afurðum (sic) í sínu nafni fyrir þá fjármuni er félagið hefði fengið eða myndi fá afhenta á grundvelli fjárvörslusamningsins. Þá tók umboðið að auki til nokkurra annarra tengdra aðgerða.

Formatted: German (Germany)

Sóknaraðili mun hinn 26. september 2000 hafa falið varnaraðila kr. 2.000.000 til vörslu í svokallaða virka stýringu. Ekki varð ávöxtun fjármuna sóknaraðila með þeim hætti sem hann hafði vonast eftir. Kvartaði hann hinn 19. febrúar 2001 yfir rýrnun höfuðstóls með rafpósti til A og spurðist þá jafnframt fyrir um með hvaða hætti félagið hygðist bæta honum það tjón sem hann kvaðst hafa orðið fyrir vegna óviðunandi frammistöðu sérfræðinga félagsins og lélegrar upplýsingagjafar. Hefur sóknaraðili síðan margoft gert athugasemdir við ávöxtun fjármuna sinna, sem hann fól A til vörslu. Hinn 25. apríl 2001 lýsti sóknaraðili því yfir að hann gerði sér grein fyrir að nokkur áhætta feldist í þátttöku á hlutabréfamarkaði. Kvaðst hann hafa gert samkomulag við A um að aðhafast ekki frekar vegna þeirra krafna sem hann hefði beint að fyrirtækinu í rafpósti vegna fjárvörsluþjónustu frá 25. september 2000 til 25. apríl 2001. Greiddi félagið sóknaraðila kr. 100.000. Með bréfi, dagsettu 22. ágúst 2002, beiddist sóknaraðili þess að varnaraðili greiddi honum kr. 2.000.000 ásamt vöxtum frá 26. september 2000 til greiðsludags. Erindi hans var hafnað með bréfi varnaraðila, dagsettu 6. september 2002, sem sent var sóknaraðila að nýju með bréfi, dagsettu 11. október 2002. Máli þessu var skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 13. nóvember 2002.

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Varnaraðili mun nú hafa tekið við öllum skuldbindingum A og er ekki ágreiningur um að hann sé réttur aðili til varna í máli þessu.

Formatted: German (Germany)

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili gerir kröfu um „útgreiðslu 2 mkr. höfuðstóls ásamt vöxtum sambærilegum vöxtum verðbréfaveltu“ varnaraðila frá 26. september 2000 til greiðsludags, ásamt endurgreiðslu þeirra þóknana, sem hann hefur greitt fyrir fjárvörslu á tímabilinu.

Sóknaraðili byggir á því að framkvæmd fjárvörslu hafi ekki verið í samræmi við samning hans við A. Hafi hagsmunir hans ekki verið hafðir að leiðarljósi, auk þess sem ekki hafi verið unnið í samræmi við fyrirmæli hans og óskir. Þá hafi upplýsingagjöf ekki verið í samræmi við samning aðila, auk þess sem sóknaraðili hafi ekki fengið lykilorði úthlutað og því ekki haft aðgang að stöðu eigna í fjárvörslu á veraldarvefnum. Loks hafi ekki verið brugðist við margítrekuðum athugasemdum sóknaraðila um framkvæmd fjárvörslunnar og fyrirspurnum hans ekki svarað innan eðlilegra tímamarka.

Formatted: German (Germany)

Sóknaraðili vísar til þess að fé hans í vörslu A hafi rýrnað um tæpar 300.000 kr. á fyrstu þremur mánuðunum og rétt um kr. 500.000 á fyrsta hálfu árinu. Þá kveður hann eign sína hafa staðið í um kr. 1.200.000 í ágúst 2002, en hefði miðað við eðlilega ávöxtun á verðbréfaveltu átt að vera nálægt kr. 2.400.000. Hafi hann því tapað nálægt kr. 1.100.000 að teknu tilliti til greiðslu frá A á árinu 2001. Megi alfarið rekja það tjón til villandi upplýsinga í kynningarbæklingi og mistaka og rangrar ráðgjafar sem varnaraðili beri ábyrgð á.

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili kveður að ekki hafi verið sýnt fram á að tjón sóknaraðila verði rakið til stórfellds gáleysis eða ásetnings af hálfu starfsmanna sinna eða aðila tengdum honum svo sem áskilið sé í samningi aðila. Þá bendir varnaraðili á að sóknaraðili sé menntaður rekstrarfræðingur og gegni aukinheldur trúnaðarstörfum fyrir lífeyrissjóði. Ennfremur vísar varnaraðili til þess að sóknaraðili hafi enn ekki sagt upp fjárvörslusamningi sínum við bankann sem honum hefði þó verið í lófa lagið. Þá vísar varnaraðili einnig til yfirlýsingar sóknaraðila, dagsettrar 25. apríl 2001, þar sem sóknaraðili lýsi því yfir að hann muni ekki gera frekari kröfur á hendur varnaraðila vegna málsins. Sóknaraðili bendir á að varnaraðili hafi getað fylgst með verðmæti eignar sinnar rýrna á veraldarvefnum í 20 mánuði áður hann hafi ákveðið að leggja málið fyrir úrskurðarnefndina. Loks kveður sóknaraðili að fjárfestingastefnu þeirri, sem fjárvörslusamningur aðila hafi verið gerður samkvæmt, hafi verið fylgt út í hörgul af hálfu varnaraðila. Hafi sóknaraðila á hvaða tíma sem er verið heimilt að taka fé sitt úr virkri stýringu og setja það í svokallaða stýringu samkvæmt sínum fyrirætlunum og þannig geta tekið eigin ákvarðanir um fjárfestingar og um leið tekið aukna ábyrgð á ávöxtun inneignar sinnar.

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Fer varnaraðili fram á það við úrskurðarnefndina að staðfestur verði sá skilningur hans að fjárvörslusamningi hafi verið framfylgt samkvæmt efni sínu og að starfsmenn varnaraðila hafi ekki gerst sekir um að hafa brotið gegn ákvæðum samningsins á neinn máta.

Formatted: German (Germany)

V.

Niðurstaða.

Skilja verður málatilbúnað sóknaraðila svo að hann geri kröfu um að varnaraðili bæti honum mismun á þeim kr. 2.000.000, sem hann fól varnaraðila vörslu á hinn 26. september 2000, og verðmæti vörslufjárins á uppgjörstegi, auk vaxta. Þá verður málatilbúnaður varnaraðila ekki skilinn á annan veg en svo að hann geri kröfu um að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Formatted: German (Germany)

Ekki er ágreiningur með aðilum um að sóknaraðili hafi falið A til vörslu kr. 2.000.000 hinn 26. september 2000, sbr. fjárvörslusamning og umboð, dagsett 25. september 2000. Með yfirlýsingu, dagsettri 25. apríl 2001, var því lýst yfir að hálfu sóknaraðila að hann hefði gert samkomulag við A um að aðhafast ekki frekar vegna þeirra krafna sem hann hefði beint að félaginu vegna fjárvörslu þess frá 25. september 2000 til og með 25. apríl 2001. Mun hann þá hafa fengið greiddar kr. 100.000 frá varnaraðila án þess að í því fælist að sögn varnaraðila nokkur viðurkenning á bótaskyldu félagsins. Við samkomulag þetta er sóknaraðili bundinn og getur því ekki haft uppi frekari fjárkröfur vegna þessa tímabils á hendur varnaraðila, sem ágreiningslaust er með aðilum að tekið hafi við réttindum og skyldum A. Verður þegar af þessari ástæðu að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila vegna rýrnunar á vörslufénu á fyrrgreindu tímabili.

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Formatted: German (Germany)

Kemur þá næst til skoðunar hvort háttsemi varnaraðila við vörslu fjár sóknaraðila frá og með 26. apríl 2001 hafi verið með þeim hætti að hann hafi bakað sér bótaábyrgð gagnvart sóknaraðila. Samkvæmt gögnum málsins nam eign sóknaraðila hinn 2. apríl 2001 kr. 1.578.644, hinn 4. maí 2001 kr. 1.723.056 og hinn 19. febrúar 2002 kr.

1.584.578. Samkvæmt upplýsingum sóknaraðila var eign hans í vörslu varnaraðila um kr. 1.200.000 síðla í ágúst 2002. Ekki hafa verið lagðar frekari upplýsingar fyrir nefndina um þróun verðmætis eða samsetningu eignar sóknaraðila.

Fjármunir sóknaraðila munu hafa verið í svokallaðri virkri stýringu A og síðar varnaraðila, þ.e. að félögin hafa alfarið séð um ávöxtun umræddra fjármuna sóknaraðila. Með fyrrgreindu umboði, dagsettu 25. september 2000, veitti sóknaraðili varnaraðila fullt og ótakmarkað umboð til kaupa og framsals á verðbréfum og til ýmissa annarra fjármálaráðstafana í sínu nafni. Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið en að ráðstafanir varnaraðila í umboði sóknaraðila hafi að fullu verið í samræmi við umboðið. Hefur sóknaraðili ekki afturkallað það umboð og hvorki sagt upp fjárvörslusamningi aðila né óskað eftir því að ráðstöfun vörslufjárins yrði samkvæmt fyrirmælum hans sjálfs. Varnaraðili skuldbatt sig ekki til að tryggja sóknaraðila einhverja lágmarksávöxtun vörslufjárins og getur ekki borið ábyrgð á þróun markaða. Hefur sóknaraðili og lýst því yfir að honum væri ljós áhætta við þátttöku á hlutabréfamarkaði. Þá gat sóknaraðili ekki gengið út frá því sem vísu að höfuðstóll fjárins kynni ekki að rýrna í vörslu varnaraðila.

Formatted: German (Germany)

Úrskurðarnefndin hafnar því að til þurfi stórfellt gáleysi eða ásetning til að fella bótaskyldu á varnaraðila, sbr. 6. tölul. samnings aðila. Slík takmörkun ábyrgðar fær ekki staðist og er ákvæðið því ekki bindandi fyrir sóknaraðila heldur nægir í þessum efnum einfalt gáleysi varnaraðila. Í máli þessu hefur hins vegar ekki verið sýnt fram á að rýrnun fjármuna sóknaraðila verði rakin til saknæmrar háttsemi varnaraðila eða manna sem hann ber ábyrgð á.

Formatted: German (Germany)

Með vísan til framanritaðs og að öðru leyti til gagna málsins verður ekki hjá því komist að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Það athugast að í fjárvörslusamningi aðila er ekki tekið fram að skjóta megi ágreiningi vegna hans til Úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki svo sem heppilegt hefði verið.

Formatted: German (Germany)

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, fjármálafyrirtækinu F, er hafnað.

Reykjavík, 10. janúar 2003.

Guðjón Ólafur Jónsson

Íris Ösp Ingaldsdóttir

Helgi Sigurðsson

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason